

BÀI 7. THỰC HIỆN NỀN KINH TẾ NHIỀU THÀNH PHẦN VÀ TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ QUẢN LÝ KINH TẾ CỦA NHÀ NƯỚC

I. Nội dung bài học

1. Thực hiện nền kinh tế nhiều thành phần

a. Khái niệm thành phần kinh tế và tính tất yếu khách quan của nền kinh tế nhiều thành phần.

- **Khái niệm:** thành phần kinh tế là kiểu quan hệ kinh tế dựa trên một hình thức sở hữu nhất định về tư liệu sản xuất.

- Tính tất yếu khách quan:

+ Do trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, nước ta vẫn tồn tại một số thành phần kinh tế của xã hội trước đây; đồng thời xuất hiện thêm những thành phần kinh tế của chế độ xã hội chủ nghĩa.

+ Vì ở nước ta, lực lượng sản xuất phát triển còn thấp và ở nhiều trình độ khác nhau nên có nhiều hình thức sở hữu về tư liệu sản xuất.

b. Các thành phần kinh tế ở nước ta

- Kinh tế nhà nước

+ Là thành phần kinh tế dựa trên hình thức sở hữu nhà nước về tư liệu sản xuất.

+ Bao gồm: doanh nghiệp nhà nước, các quỹ dự trữ quốc gia...

+ Giữ vai trò chủ đạo, then chốt.

Tập đoàn dầu khí

Tập đoàn VNPT

- Kinh tế tập thể

- + Là thành phần kinh tế dựa trên sở hữu tập thể về tư liệu sản xuất.
- + Hợp tác xã là đơn vị kinh tế nông cốt

Kinh tế hợp tác xã

- + Kinh tế tập thể cùng kinh tế nhà nước hợp thành nền tảng kinh tế quốc dân.

- Kinh tế tư nhân

- + Là thành phần kinh tế dựa trên hình thức sở hữu tư nhân về tư liệu sản xuất.
- + Bao gồm: kinh tế cá thể, tiểu chủ; kinh tế tư bản tư nhân.
- + Kinh tế tư nhân đóng vai trò là động lực của nền kinh tế

Kinh tế tư nhân

Kinh tế cá thể

Kinh tế tiểu chủ

- Kinh tế tư bản Nhà nước

- + Là thành phần kinh tế dựa trên hình thức sở hữu hỗn hợp về vốn giữa kinh tế nhà nước và kinh tế tư bản.
- + Gồm những doanh nghiệp liên doanh (giữa nhà nước với tư bản trong và ngoài nước...)
- + Có tiềm năng to lớn về vốn, công nghệ, kinh nghiệm quản lí.

- Kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài

- + Là thành phần kinh tế dựa trên hình thức sở hữu vốn của nước ngoài.

- + Quy mô vốn lớn, trình độ quản lí hiện đại, công nghệ cao, đa dạng
 - + Thúc đẩy nền kinh tế nước ta tăng trưởng, phát triển.
- ⇒ Các thành phần kinh tế vừa hợp tác, vừa cạnh tranh lẫn nhau, góp phần khai thác mọi nguồn lực để phát triển kinh tế.

c. Trách nhiệm của công dân đối với việc thực hiện nền kinh tế nhiều thành phần

- Tin tưởng, ủng hộ và chấp hành tốt chính sách phát triển kinh tế nhiều thành phần.
- Tham gia lao động sản xuất ở gia đình
- Vận động người thân tham gia vào sản xuất, kinh doanh
- Tổ chức sản xuất, kinh doanh các ngành, nghề và mặt hàng mà luật pháp không cấm.
- Chủ động tìm kiếm việc làm trong các thành phần kinh tế.

2. Vai trò quản lý kinh tế của nhà nước

a. Sự cần thiết, khách quan phải có vai trò quản lý kinh tế của nhà nước

- Do yêu cầu cần phải thực hiện vai trò của chủ sở hữu nhà nước về tư liệu sản xuất (vốn) đối với các doanh nghiệp nhà nước
- Do yêu cầu cần phải phát huy mặt tích cực và khắc phục mặt hạn chế của kinh tế thị trường.
- Do yêu cầu cần phải giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa trong xây dựng kinh tế thị trường ở nước ta.

b. Nội dung quản lý kinh tế của nhà nước

- Quản lý doanh nghiệp nhà nước với tư cách nhà nước là người chủ sở hữu.
- Quản lý và điều tiết vĩ mô nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

c. Tăng cường vai trò và hiệu lực quản lý kinh tế của nhà nước

- Tiếp tục đổi mới các công cụ kế hoạch hóa, pháp luật, chính sách và cơ chế quản lý.
- Tăng cường lực lượng vật chất của nhà nước để điều tiết thị trường.
- Tiếp tục cải cách bộ máy hành chính nhà nước, chế độ công thức theo hướng công khai, minh bạch, tinh gọn, có năng lực, sáng tạo và vững mạnh.